

COVID-19 – najčešća pitanja i odgovori

Autor teksta :
Prim.dr.sc.med.Goran Jankovic,Pulmolog

COVID-19 – najčešća pitanja i odgovori

Korona virusi (**CoV**) su velika porodica virusa koji izazivaju bolesti u rasponu od blage prehlade do težih respiratornih bolesti, poput poznatog bliskoistočnog respiratornog sindroma (**MERS-CoV**) i teškog akutnog respiratornog sindroma (**SARS-CoV**)

Pored ovih poznatih korona virusa, u Kini se krajem 2019. godine pojavio novi korona virus SARS-CoV-2 .To je soj koji ranije nije identifikovan kod ljudi.

Svetska zdravstvena organizacija je 11.02.2020. objavila zvanično ime bolesti koja je prouzrokovana ovim novim sojem (SARS-CoV-2), to je **COVID -19**.

COVID-19 – najčešća pitanja i odgovori

Koji su novi sojevi korona virusa koji izazivaju COVID-19?

Virus koji uzrokuje COVID-19 se neprestano menja kroz mutacije, što dovodi do pojave novih sojeva virusa. Neki od ovih novih sojeva korona virusa posebno zabrinjavaju, jer imaju potencijal da se lakše i brže šire od drugih, što može dovesti u narednom periodu do više slučajeva obolelih od COVID-19.

COVID-19 – najčešća pitanja i odgovori

Sojevi koronavirusa koji trenutno kruže su:

B.1.1.7 (Alfa soj)

B.1.351 (Beta)

B.1.617.2 (Delta)

P.1 (Gama)

SZO je donela odluku da se grčkim slovima označavaju nove varijante korona virusa koje su prvi put otkrivene. (Npr. britanska varijanta je označena kao Alfa, južno-afrička Beta, a indijska kao Delta soj korona virusa).

COVID-19 –najčešća pitanja i odgovori

Simptomi infekcije korona virusom (COVID-19)

Simptomi infekcije korona virusom, pored opštih, uključuju i disajne simptome:

povišenu temperaturu

suvi nadražajni kašalj,

otežano disanje (kratak dah), stezanje u grudima, zamor i malaksalost

COVID-19 – najčešća pitanja i odgovori

Kako da se ponašam ako sumnjam na infekciju korona virusom?

Povećan rizik da su oboleli od COVID-19 imaju građani sa simptomima kao što su:

Povišena temperatura (preko 37,5 C);

Malaksalost;

Teška respiratorna infekcija sa suvim kašljem i otežanim disanjem;

Početna pneumonija.

Preporuke za testiranje na COVID-19 se odnosi na ljude koji imaju simptome i tegobe COVID-19 infekcije ili koji su bili u bliskom kontaktu sa COVID -19 pozitivnom osobom.

Osoba koja je pod sumnjom da je zaražena korona virusnom infekcijom treba da:

Da se javi u nadležni Dom Zdravlja – COVID -19 ambulantu (bez prethodnog pozivanja);

Izoluje se od drugih ljudi;

Odmah stavi masku za lice.

COVID-19 – najčešća pitanja i odgovori

Kako se prenosi korona virus?

Novi koronavirus je disajni virus, koji se najčešće prenosi kapljično kašalj, govornom, kihanjem... To znači da se infekcija dešava pomoću kapi aerosola, koje bolesna osoba ispušta u vazduh, a udiše ih druga osoba. Zbog toga je važno poštovati higijenu – upotrebu maski, kulturu kihanja i kašlja u prevoj lakta / rukava, često pranje ruku i dezinfekciju površina

COVID-19 – najčešća pitanja i odgovori

Šta znači bliski kontakta sa potencijalno zaraženom osobom?

Živite u istom domaćinstvu.

Direktan fizički kontakt sa obolelim (npr. dodir).

Nezaštićen direktan kontakt (boravak u neposrednoj blizini) sa pacijentom tokom njegovog kihanja, kašalja, itd.

Kontakt na distanci kracoj od 2 m u trajanju dužem od 15 minuta.

Kontakt medicinskog i laboratorijskog osoblja koje se brine o bolesnima.

Let avionom sa bolesnom osobom.

Boravak na aerodromu.

Korišćenje javnog prevoza...

COVID-19 – najčešća pitanja i odgovori

Mogu li se zaraziti svojim ljubimcem?

Nema dokaza da su kućni ljubimci poput mačaka ili pasa zaraženi ili bi mogli da šire virus koji izaziva COVID-19.

Može li se korona virus preneti na površine poput kvake na vratima i koliko dugo preživljava na njima?

Ako kapljice koje sadrže virus dospeju na površinu ili se šire preko kontaminiranih ruku obolelih, neko drugi se takođe može zaraziti dodirivanjem tih površina, a zatim svog lica (oči, usta, nos).

Ručke na vratima, ručice vrata lifta, ograde na stepeništu, mesta za držanje u javnom prevozu su primeri površina koje mogu biti kontaminirane. Još nije jasno koliko dugo virus može da živi na tim površinama – satima ili danima, ali najbolje je izbegavati da dodirujete ove javne površine i pojačate higijenu ruku.

Da li će prskanje tela alkoholnim rastvorom i izbeljivačem uništiti korona virus?

Upotreba dezinfekcijskih površinskih rastvora na telu ne može da utiče na virus koji je već prodro u telo. Istovremeno, ovi rastvori mogu oštetiti vašu kožu, sluzokožu (oči, usta, nos-a) ili odeću, pa ne preporučujemo da ih koristite na telu.

Ova sredstva su isključivo namenjena za dezinfekciju površina, deaktiviranje virusa na površinama procesom dezinfekcije.

COVID-19 – najčešća pitanja i odgovori

Da li se osoba može zaraziti ako konzumira hranu koju priprema oboleli?

Da, moguće je ako obolela osoba kašlje i/ili kija po hrani. Detaljno pranje ruku pre pripreme, korišćenje zaštitnih maski, preventivna je mera širenja virusa.

Koje su razlike između korona virusa i gripa?

Korona virusi i infekcije gripa imaju slične simptome koji otežavaju dijagnozu. Glavni simptomi korona virusne infekcije su groznica i kašalj. Grip često prate i drugi dodatni simptomi poput bolova u mišićima i grlu.

Svako ko sumnja da ima korona virusnu infekciju ili je imao kontakt sa bolesnom osobom trebalo bi da se konsultuje sa svojim izabranim lekarom.

COVID-19 –najčešća pitanja i odgovori

Koliko je efikasna upotreba virusne maske za lice?

Uz pojačanu higijenu (pranje) ruku i izbegavanje dodirivanja moguće, najčešće kontaminiranih javnih površina, ***upotreba maske je jedno od najefikasnijih sredstava zaštite.***

Da li se korona virus može preneti seksualnim putem?

Trenutno se veruje da su jedini načini prenosa virusa kapljični.

Koliko dana traje inkubacija korona virusa?

Prema podacima Svetske zdravstvene organizacije (SZO) period inkubacije varira između 2 i 10 dana, a nedavni podaci pokazuju da se može produžiti na 21 dan.

Da li je moguće da se pacijenti sa korona virusom potpuno oporave?

Kod većine zaraženih, korona virusna infekcija javlja se sa blagim simptomima i potpunim oporavkom u roku od oko dve nedelje.

Infekcija kod starijih osoba, obolelih od secerne bolesti, karcinoma, leukemije i kod onih sa oslabljenom otpornošću, može biti smrtonosna.

COVID-19 –najčešća pitanja i odgovori

PREPORUKA PULMOLOGA ZA VAKCINACIJU PROTIV SARS CoV - 2 VIRUSA:

1. Suplementacija antioksidansima A,C,E,Zn,Selen, 4 nedelje, zatim
2. Vakcinacija odabranom vakcinom /preporuka je Phizer Biontech ili Moderna/
3. Nastavak suplementacije antioksidansima u trajanju od 4 nedelje
4. Provera titra antitela